

Форми реалізації концепції сталого розвитку вітчизняними фармацевтичними підприємствами

Мороз С.Г.

*Кафедра організації та економіки фармації,
Національний фармацевтичний університет,
м. Харків, Україна*

m.sg@ukr.net

Вступ. У сьогодишніх умовах бізнес, який ведеться в певному соціальному, політичному та економічному середовищі, не може ігнорувати інтереси суспільства. Дедалі більше актуалізуються питання: чи будь-якою ціною і чи з будь-якими соціальними наслідками дозволено отримання приватного прибутку? У відповідь на дану проблему на під у егідою ООН у 2015 р. запроваджена концепція сталого розвитку, яка передбачає збалансований та цілісний розвиток на засадах взаємної обумовленості його економічних, соціальних та екологічних параметрів. Серед 17 цілей сталого розвитку (ЦСР), провідні позиції відводяться рішенню проблем охорони здоров'я та фармацевтичного забезпечення. Україна приєдналася до процесу сталого розвитку, зобов'язалася здійснювати програми і проекти, які забезпечать макроекономічну стабільність, екологічний баланс та соціальну згуртованість.

Матеріали та методи. Використовувалися дані офіційних web-стрінок вітчизняних фармацевтичних компаній.

Результати та їх обговорення. Аналіз реалізації сталого розвитку провідними закордонними фармацевтичними компаніями показав, що більшість з них офіційно декларують однойменну стратегію, мають окремий звіт про сталий розвиток, який містить детальний опис заходів з кількісними та якісними показниками, що чітко відповідають ЦСР. Є й інші елементи: основна ціль, яка співвідноситься з ЦСР, організаційний кодекс поведінки, зазначені шляхи реалізації стратегії сталого розвитку тощо.

Нами було поставлено за мету проаналізувати, як забезпечується сталий розвиток вітчизняними фармацевтичними підприємствами. Опрацьовано офіційні сайти 20 фармацевтичних виробників, при цьому лише 7 з них зазначають у головній цілі наявність певної відповідальності, а не лише отримання прибутку. Більшість компаній декларують не концепцію сталого розвитку, а корпоративну соціальну відповідальність (КСВ) або соціальну відповідальність. КСВ розглядають як деяку похідну від концепції сталого розвитку на мікроекономічному рівні і через КСВ можна розкрити потенціал компанії у сфері сталого розвитку. Проте й вона реалізується українськими фармкомпаніями фрагментарно й зводиться у більшості випадків до одноразових благодійних заходів, меценатства, виконання окремих соціальних проектів.

Можна говорити лише про 3 фармпідприємства (Фармак, Артеріум, БХФЗ), які наближаються до реалізації КСВ: вони мають стратегічні пріоритети у сфері КСВ, зазначені системні шляхи її реалізації. На жаль, у більшості підприємств немає Звітів про реалізацію КСВ.

Отже, реалізація стратегії сталого розвитку вітчизняними фармкомпаніями існує лише на окремих підприємствах-лідерах у формі КСВ. Проте й у них вона проводиться фрагментарно, у більшості випадків відсутнє звітування про її реалізацію. У той же час досвід зарубіжних провідних фармакомпаній переконливо свідчить, що реалізація концепції сталого розвитку здатна принести вагомий економічний і соціальний ефект як самій компанії, так і суспільству.